

1. SYSSÄTTNING OCH KONKURRENSKRAFT

1.1 Bostadsmarknadens funktionssätt

DELPROJEKT A) Överlåtelseskattens konsekvenser för bostadsmarknaden

Övre gräns för det disponibla anslaget (€): 100 000

Tidsplan: 1/2017–12/2017

Bakgrund till samt beskrivning och motivering av informationsbehovet:

Överlåtelseskatten har betraktats som ett skadligt skatteslag med tanke på en fungerande bostadsmarknad och anses ge upphov till låsningar på bostadsmarknaden. Tanken är att om överlåtelseskatten lättas upp ska det leda till en effektivare verksamhet på bostadsmarknaden, i synnerhet vad gäller flyttningar över korta avstånd. Det finns emellertid mycket lite inhemsk empirisk evidens för vilken effekt överlåtelseskatten har på bostadsmarknaden och i förlängningen på till exempel arbetsmarknaden.

I och med den lagändring som trädde i kraft 2013 steg den överlåtelseskatt som ska betalas för överlåtelse av andelar i ett bostadsandelslag från 1,6 till 2,0 procent. När det gäller överlåtelse av aktier i ett bostadsaktiebolag, ömsesidigt fastighetsaktiebolag eller något annat fastighetsaktiebolag betraktas dessutom även bolagslåneandelar som belastar aktierna vid överlåtelsepunkten som vederlag efter lagändringen. Ändringen innebar att överlåtelseskatten höjdes med över en fjärdedel i vissa fall, men den påverkade inte alla fastigheter som är föremål för överlåtelsebeskattning. Det har ännu inte gjorts någon noggrann empirisk konsekvensbedömning av effekterna av ändringen.

Under projektet ska det med empiriska metoder undersökas hur överlåtelseskatten påverkar Finlands bostadsmarknad. Projektet ska också sträva efter att i möjligaste mån bedöma överlåtelseskattens regionala konsekvenser till exempel för bosättningscentrum och glesbygdsområden. Projektet ska också med hjälp av empiriskt material i möjligaste mån bedöma om eventuella konsekvenser som överlåtelseskatten har och som försvagar verksamheten på bostadsmarknaden möjligen kan återspegla sig även på den finländska arbetsmarknaden, till exempel i form av sämre möjligheter att flytta för att få arbete.

Forskningsfrågor:

- Hur påverkar överlåtelseskatten bostadsmarknaden i Finland, i synnerhet med tanke på konsekvenserna av ändringarna i skattegrunden?
- Har överlåtelseskatten olika konsekvenser för bostadsmarknaden till exempel beroende på om man ser på regioner eller bosättningscentrum?
- Påverkar överlåtelseskatten den finländska arbetsmarknaden: i vilken utsträckning motverkar överlåtelseskatten sådana flyttningar som sker till exempel från en ort till en annan för att få arbete?
- Påverkar överlåtelseskatten investeringarna i bostäder och utbudet på hyresbostäder?
- Hur kan intäkterna från överlåtelseskatt som inflyter från bostadsköp ersättas genom en åtstramning av annan beskattning på ett sätt som gynnar sysselsättningen och samhällsekonomin?

Kopplingar till genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Projektet stöder genomförandet av "Spetsprojekt 5: Bostadsbyggandet ökar" i regeringsprogrammet. Regeringen har som mål att sporra till ökat bostadsbyggande. Målet är att stärka den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen, öka bostadsutbudet, förnya bostadsbeståndet, svara på bostadsefterfrågan, främja konkurrensen inom byggnadsbranschen, öka valfriheten inom boendet samt svara på de strukturella ändringarna inom bostadsbehovet.

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

- Utvärdering av politiska åtgärder
- Jämförelse av åtgärdsalternativ

DELPROJEKT B) Lönsamheten, konkurrensläget och utvecklingsbehoven när det gäller placeringar i hyresbostäder

Övre gräns för det disponibla anslaget (€): 100 000

Tidsplan: 1/2017–12/2017

Bakgrund till samt beskrivning och motivering av informationsbehovet:

Enligt nationalräkenskaperna har driftsöverskottet i fastighetsbranschen länge varit på en klart högre nivå än i andra sektorer. Till fastighetssektorn hör uthyrning och förvaltning av bostäder liksom bland annat uthyrning av och disponenttjänster för andra byggnader. När det råder perfekt konkurrens ska företagets intäkter reflektera den relativa risknivån inom branschen. Vid uthyrning av bostäder är intäkterna stabila och bostäderna kan användas som säkerhet för lån. Å andra sidan är branschen mycket kapitaldominerad och byggandet av nya bostäder regleras på många olika sätt. Även tillgången på tomter kan vara ett hinder och därför kan det vara svårt för nya aktörer att

komma in på marknaden. Nationalräkenskaperna möjliggör ingen analys på företagsnivå och därför vill man genom det här projektet närmare utreda vad detta exceptionella driftöverskott beror på. Även vid en granskning av årsberättelserna för företagen inom placeringsbranschen för bostäder kan det konstateras att rörelseresultatet i förhållande till omsättningen för både dem som investerar i bostäder och dem som låter bygga bostäder verkar vara på en mycket god nivå jämfört med andra branscher. Å andra sidan kan det också konstateras utifrån årsberättelserna att procenten för dessa företags självförsörjningsgrad verkar vara på en ganska låg nivå, visserligen med stora variationer företagen emellan.

Investeringarna i bostäder har utvecklats kraftigt och blivit mångsidigare under de senaste tio åren och nya placerare och placeringsformer har dykt upp på marknaden. Utbudet av indirekta bostadsplaceringsformer, såsom fastighetskapitalfonder, har ökat och placering i fastighetsfonder har erbjudits även småplacere. Också osäkerheten och den låga avkastningen i placeringsmiljön har ökat placerarnas intresse för bostadsplaceringar. Den pågående strukturomvandlingen och det att befolkningen koncentreras till tillväxtcentrum framhäver behovet av att öka utbudet på hyresbostäder.

I statsminister Sipiläs regeringsprogram konstateras det att i syfte att stärka den finländska ekonomins tillväxt och sysselsättningen har man som mål att bland annat svara på bostadsefterfrågan och främja konkurrensen inom byggnadsbranschen. Ur detta perspektiv är det nödvändigt att analysera konkurrensläget på bostadsplaceringsmarknaden genom en granskning av normaliteten i vinsterna för de ovan nämnda byggherrarna och företagen som äger hyresbostäder med beaktande av den relativa risknivån i branschen. Bostäder hyrs ut av företag, den offentliga sektorn, sammanlutningar utan vinstintresse och privathushåll. Privathushållen äger i betydande utsträckning hyresbostäder, men enskilda privathushåll är pristagare på hyresmarknaden. De stora aktörerna har däremot många bostäder och därigenom (lokal) marknadskraft, vilket innebär att de har möjlighet att påverka hyresnivån för bostäderna.

Under projektet ska det göras en bedömning av hur väl det nuvarande marknadsläget svarar på efterfrågan på hyresbostäder och den utveckling av efterfrågan som är att vänta. Samtidigt ska det bedömas hur branschens struktur och den lagstiftning och praxis som styr den främjar hyresboende till skäligt pris. Under projektet ska det också bedömas om det i branschen finns betydande hinder för att komma in på marknaden.

Under projektet ska det granskas på mikronivå, genom att välja ut de största aktörerna och att ta med ett heltäckande urval av mindre företag i analysen, om avkastningen i branschen är exceptionell i jämförelse med avkastningen för andra sektorer och företag som tas med i analysen. Det behövs också en utvärdering av branschens lönsamhet och riskkänslighet då kapitalintensiteten för företagen i bostadsplaceringsbranschen och förhållandet mellan eget kapital och främmande kapital tas i beaktande.

Under projektet ska även marknadsläget för ARA-bostäder beaktas i och med att de utgör en viktig del av bostadsmarknaden som helhet. Syftet med ARA-bostäderna är att främja hållbart boende till

skäligt pris. Utifrån analysen ska det läggas fram förslag om hur marknadens funktionalitet när det gäller placeringsbranschen för hyresbostäder kunde utvecklas inom olika politiska områden, till exempel vad gäller regleringen eller tillgången på tomter, på riksnivå eller lokalt.

Forskningsfrågor:

- Är avkastningen för bostadsplaceringsbolag och bostadsbyggbolag i genomsnitt större än avkastningen för andra sektorer?
- Hurdan kostnadsstruktur har de olika aktörerna i branschen och hur har den utvecklats?
- Vilken betydelse har statens stödsystem (bl.a. bostadsbidraget) för riskerna med att investera i hyresbostäder?
- Vilka faktorer påverkar resultatet för företagen i fastighetsbranschen?
- Hur återspeglar sig hyresbostadsmarknadens funktionalitet på branschföretagens resultat och balansräkning jämfört med andra branscher?
- Vilken roll spelar utländska aktörer på hyresbostadsmarknaden?
- Hurdan avkastningsnivå representerar de aktörer som bygger ARA-bostäder i jämförelse med andra bostadsbyggare och andra sektorer?
- En utredning om marknadens funktionalitet och konkurrensläget när det gäller placeringsbranschen för bostäder samt om möjligheterna att undanröja hinder för utbudet. Utifrån analysen ska det läggas fram utvecklingsförslag.
- Bör det utifrån analysen vidareutvecklas instrument som kan tillämpas på investeringar i hyresbostäder (genom att utvidga/precisera/slopa befintliga instrument eller utveckla nya)?

Kopplingar till genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Projektet stöder genomförandet av "Spetsprojekt 5: Bostadsbyggandet ökar" i regeringsprogrammet. Regeringen har som mål att sporra till ökat bostadsbyggande. Målet är att stärka den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen, öka bostadsutbudet, förnya bostadsbeståndet, svara på bostadsefterfrågan, främja konkurrensen inom byggnadsbranschen, öka valfriheten inom boendet samt svara på de strukturella ändringarna inom bostadsbehovet.

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

- Analys av lägesbilden
- Jämförelse av åtgärdsalternativ

1.2 Stärkt sysselsättning och företagande: åtgärdernas effekt och inriktning

Övre gräns för det disponibla anslaget (€): projekthelhet 380 000

DELPROJEKT A: Bedömning av effekten av lönesubvention och startpeng

Övre gräns för det disponibla anslaget: 100 000

Tidsplan: 5/2017–6/2018. Forskningsresultaten om finansieringsreformen bör vara klara senast februari 2018.

Bakgrund till samt beskrivning och motivering av informationsbehovet:

De ändringar i lönesubventionen som trädde i kraft vid ingången av 2015

Med de ändringar i bestämmelserna om lönesubvention som trädde ikraft vid ingången av 2015 eftersträvades gynnsamma effekter på så sätt att ett system som upplevdes som enkelt skulle få flera arbetsgivare, och i synnerhet företagen, att erbjuda arbetstillfällen till långtidsarbetslösa och partiellt arbetsföra. Ett annat mål med reformen var också att förbättra förutsättningarna för en jämlik behandling av arbetsgivare och arbetssökande samt förutsägbarheten i stödbesluten. Målet var också att minska det administrativa arbetet i anslutning till lönesubventionerna och att snabba upp behandlingen av ansökningar om lönesubvention och betalningen av subventioner.

I fråga om fastställandet av beloppet för lönesubventionen var det i reformen av central betydelse att man övergick från lönesubventioner som fastställdes per dag till procentbaserad subvention, där beloppet av subventionen, beroende på hur lång tid den som anställs har varit arbetslös, är 30, 40 eller 50 procent av de lönekostnader som uppstår för arbetsgivaren för den som anställs med subvention. När det gäller föreningar och stiftelser är beloppet av lönesubventionen efter ändringen bundet till både lönekostnaderna och arbetstiden. Till sådana arbetsgivare kan lönesubvention betalas till ett belopp som motsvarar 100 procent för en tid som motsvarar 65 procent av arbetstid. Antalet utbetalningsdagar av utkomstskydd för arbetslösa har efter reformen inte längre haft någon betydelse.

Subvention som beviljas på basis av en permanent eller varaktig minskning av produktiviteten som orsakats av en skada eller sjukdom fastställdes till en permanent subvention på 50 procent av lönekostnaderna. För dem som fyllt 60 år och som varit arbetslösa minst ett år utan avbrott skapades det i praktiken en lösning med permanent lönesubvention. En central fråga i reformen av lönesubventionen var främjandet av sysselsättningen för dem som är i en svagare ställning på arbetsmarknaden. De högre subventionsprocenten och längre subventionsperioderna riktades till de arbetslösa arbetssökande som har det svårast att komma in på arbetsmarknaden utan ekonomiskt stöd till arbetsgivaren.

I regeringspropositionens bedömning av de ekonomiska och samhällseliga konsekvenserna lades det fram bedömningar av konsekvenserna av ändringen. Det konstaterades att ändringen hade konsekvenser för enskilda subventionsbelopp, men det var inte möjligt att bedöma konsekvensernas omfattning eller riktning. Vad kommunerna beträffar väntade man sig att beloppet av enskilda lönesubventioner skulle sjunka något. Som maximibelopp för den lönesubvention på 100 procent som kan beviljas föreningar sattes 2 000 euro, vilket översteg den högsta förhöjda lönesubventionen enligt den tidigare lagen (ca 1 330 euro i månaden). Ändringen förväntades sporra föreningarna att med hjälp av lönesubvention anställa personer för mera krävande och bättre avlönade uppgifter än tidigare och att öka veckoarbetstiden. Genom ändringen strävade man efter att mera än tidigare rikta lönesubventionerna till företagssektorn, vilket förväntades förbättra sysselsättningen för dem som anställts med lönesubvention efter subventionsperioden. Målet med den permanenta lönesubventionen för personer över 60 år var att förlänga arbetskarriären för dem som anställts med subventionen.

Den strukturella reformen av lönesubventionen var betydande jämfört med det tidigare systemet. Ändringen trädde i kraft den 1 januari 2015 vilket betyder att man år 2017 har fått tillräckligt med erfarenhet och statistiskt material för att kunna utvärdera den. Genom en undersökning ska man utvärdera i synnerhet användningen av lönesubvention i företag och inom tredje sektorn samt hur klientorienterad lönesubventionen är. Det är också viktigt att ta reda på hurdan koppling ändringarna i enhetskostnaderna för lönesubventionen har för stödets effekt och vilka konsekvenser ändringen har haft vad gäller styrning och beteende. Även internationella jämförelser behöver ingå i undersökningen.

Utvärdering av den reform som ska träda i kraft i början av 2017

Den reform som enligt planerna ska träda i kraft i början av 2017 omfattar en reform av finansieringen av startpengen och lönesubventionen samt innehållsmässiga ändringar. Genom en ändring av bestämmelserna har man för avsikt att utvidga användningsändamålet för arbetslöshetsförmånerna så att de anslag som staten anvisat för arbetslöshetsförmånerna kan användas till att finansiera rörlighetsunderstöd, startpengar och lönesubventioner. Regeringens proposition ska överlämnas till riksdagen under hösten 2016. Ändringen ska göra finansieringssystemet för aktiverande åtgärder flexibla än nu, så att det bättre kan möta de arbetslösas servicebehov. De ändrade bestämmelserna om arbetslöshetsförmånernas användningsändamål ska vara tidsbegränsade och i kraft från den 1 januari 2017 till den 31 december 2018 och under den tiden ska finansieringsmodellens konsekvenser följas och utvärderas.

Finansieringsreformen förväntas öka antalet personer som sysselsätts med lönesubvention och förbättra förutsättningarna för att bevilja subventionerna på ett mera jämnt fördelat sätt under året. Tidigare har anslaget bundits nästan helt under den första halvan av året. Reformens effekt för arbetslöshetsförmånsutgifterna beror på om de arbetslösa skulle ha lyckats få arbete utan subvention under samma tidsperiod som lönesubventionsperioden. Om arbetslöshetsförmån skulle betalas för en period som var kortare än lönesubventionsperioden, skulle utgifterna öka. Om arbetslösheten skulle fortsätta lika länge eller längre än lönesubventionsperioden skulle utgifterna vara desamma. Finansieringsreformen kommer att påverka beviljandet av startpeng på så sätt att startpeng som

beviljas arbetslösa ska finansieras med anslagen för arbetslöshetsförmåner och startpeng för övriga med sysselsättningsanslagen.

I regeringens proposition föreslås det ändringar i lönesubventionens och startpengens belopp och varaktighet. I propositionen föreslås det också att startpengen i fortsättningen ska kunna beviljas inte bara för ny företagsverksamhet utan också för utvidgning av företagsverksamhet som bisyssla. Man strävar även efter att förhindra läckor i lönesubventionen på så sätt att TE-centralen ska bedöma risken för att en person ska bli långtidsarbetslös innan han eller hon styrs till arbete med lönesubvention. Målet med lönesubvention är att minska och/eller förkorta de sysselsatta personernas arbetslöshetsperioder. I propositionen föreslås det även ändringar i hur arbetsvillkoret för utkomstskydd för arbetslösa uppfylls i fråga om arbete med lönesubvention. Det viktigaste målet är fortfarande att främja sysselsättning på den öppna arbetsmarknaden.

Lagändringen om finansieringsreformen är tidsbegränsad och kräver en utvärdering av reformen innan planen för de offentliga finanserna ska utarbetas 2018. Av denna anledning bör en del av forskningsresultaten vara tillgängliga redan i början av 2018. Frågor av intresse för utvärderingen är förändringen i antalet personer som är sysselsatta med lönesubvention och anslagets tillräcklighet under hela året. Dessutom är det viktigt att ta reda på vilken koppling vissa maximnivåer för stödet och stödets varaktighet har till effekten, där även olika bakgrundsfaktorer bör beaktas. Undersökningen ska också bedöma ändringens konsekvenser för utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa och en ekonomiskt effektiv användning av stödet. Ännu en fråga av intresse är konsekvenserna av de tak som sätts i budgeten. Lönesubventionens betydelse som verktyg för att förebygga utslagning på arbetsmarknaden kan tas med i undersökningen. När det gäller startpengen ska utvärderingen koncentreras på konsekvenserna av att den maximala stödtiden förkortas och att tilläggsdelen slopas för antalet personer som ansöker om startpeng och företagarnas verksamhetsförutsättningar. Även effekterna av att startpeng kan beviljas för utvidgning av företagsverksamhet som bisyssla ska utvärderas.

Forskningsfrågor:

- Kan höjda enhetskostnader för lönesubventionen kopplas till en bättre effekt?
- Påverkar lönesubventionsperiodens längd sannolikheten för sysselsättning eller antalet månader i arbete efter subventionen?

Frågor i anslutning till 2015 års reform:

- Hur har de ekonomiska och samhälleliga konsekvenser som bedömdes i regeringens proposition realiserats?
- Hur har användningen av lönesubvention inom den tredje sektorn förändrats efter ändringen (t.ex. arbetstiden för dem som anställts med subvention, arbetsuppgifternas svårighetsgrad)?
- Har reformen skapat klarhet i kriterierna för lönesubvention ur företagets synvinkel och för dem som anställts med subvention?

- Hur har företagens villighet att anställa med lönesubvention förändrats?
- Har reformen lättat upp arbetskraftsförvaltningens verksamhet?
- Hur har ändringen av lönesubventionen från ett fast belopp till en procentandel av lönekostnaderna påverkat inriktningen av stödet på olika grupper av arbetssökande och/eller arbetsgivare?
- Finns det skillnader i subventionens effekt beroende på bakgrunden för den som anställts med subvention (jfr subventionsprocenten) eller uppgifternas svårighetsgrad (jfr olika lönekostnader)?
- Har målen i fråga om att förlänga arbetskarriären för personer över 60 år och att sysselsätta dem med permanent lönesubvention förverkligats? Om inte, varför?
- Orsakar villkoren i fråga om stödets belopp och varaktighet oönskade beteendeeffekter?

Frågor som gäller den reform som ska träda i kraft i början av 2017:

- Hur skiljer sig effekten av subventioner som är större än takbeloppet och subventioner som är mindre än grunddagpenningen när de jämförs med subventionsbelopp som håller sig inom dessa gränser (utifrån materialet för 2015–2016)?
- Hur snabbt sysselsätts arbetslösa arbetssökande som till sina egenskaper är jämförbara med personer som anställts med subvention, men som inte får subvention, på den öppna marknaden? Hur förhåller sig denna tid till längden på lönesubventionsperioderna i genomsnitt?
- Hur har bedömningen av risken för långtidsarbetslöshet påverkat beviljandet av lönesubvention?
- Hur har lönesubventionen förbättrat sysselsättningen för de klienter vars arbetslöshet har blivit långvarig eller som annars har en svag ställning på arbetsmarknaden?
- Hur påverkar förkortningen av den maximala tiden för startpeng ansökningarna om startpeng och företagsverksamheten efter stödet (fortsätter företagsverksamheten, anställs det nya arbetstagare)?
- Hur påverkar bakgrunden för dem som börjar med hjälp av startpeng företagsverksamheten efter stödet?
- Har startpengsreformen sporrat dem som är företagare på deltid att utvidga sin verksamhet?
- Skiljer sig de som har fått startpeng för att utvidga företagsverksamhet som bedrivs som bissyssa från andra som har fått startpeng om man ser till verksamhetsförutsättningarna (till den del det är möjligt att bedöma detta när undersökningen ska sammanställas)?

När det gäller material och metoder ska följande beaktas:

- Det statistiska materialet vid arbets- och näringsministeriet är till förfogande vid undersökningen
- Kostnaderna för den tid som det görs sökningar i kundservicesystemet URA ska ingå i projektets budget (ca 800 €/dag)
- Insamling och sammanställning av material ur olika databaser så att till exempel ställningen på arbetsmarknaden efter en subventionsperiod kan bedömas utifrån antalet dagar av sysselsättning eller arbetslöshet (eller inkomstutveckling).

Vid valet av metoder bör det säkerställas att olika perspektiv (de som anställts med lönesubvention, arbetslösa, arbetsgivare som anställt med lönesubvention, övriga arbetsgivare, arbetskraftsförvaltningen) tas i beaktande.

Kopplingar till genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Bakgrunden till den reform som ska träda i kraft år 2017 är ett av spetsprojekten i regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering: "Bidragsfällor som utgör hinder för att ta emot arbete undanröjs och den strukturella arbetslösheten minskas". I projektbeskrivningen nämns det att man bland annat ska utreda om arbetslöshetsförmånerna mera än nu kunde användas till att utveckla kompetensen och att sänka tröskeln för sysselsättning samt att stärka delaktigheten i arbetslivet, genom en granskning av bland annat användningen av arbetslöshetsförmåner till att finansiera lönesubventioner och startpengar. I bakgrunden finns också det som har skrivits in i anpassningsprogrammet om att sysselsättningsanslagen gradvis ska minskas under regeringsperioden.

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

Utvärdering av politiska åtgärder

DELPROJEKT B: Stärkning av paketet för företagande

Övre gräns för det disponibla anslaget: 65 000

Tidsplan: 2/2017–9/2017

Bakgrund till samt beskrivning och motivering av informationsbehovet:

I samband med uppdateringen av regeringens handlingsplan i april 2016 stärktes paketet för företagande genom nya åtgärder (Regeringens publikationsserie 2/2016, 14.4.2016; spetsprojekt 1 inom området sysselsättning och konkurrenskraft, åtgärd 6: stärkning av paketet för företagande, s. 18–19; svenskt sammandrag). Publikationen finns under länken:

<http://valtioneuvosto.fi/documents/10184/321857/Toimintasuunnitelma+strategisen+hallitusohjelman+k%C3%A4rkihankkeiden+ja+reformien+toimeenpanemiseksi+2015%E2%80%932019%2C+p%C3%A4ivitys+2016/305dcb6c-c9f8-4aca-bbbb-1018cd7a1fd8>

Genom att stärka paketet för företagande vill man rikta uppmärksamheten mot mikro- och småföretagandet, som är viktigt för tillväxten och sysselsättningen, nya former och koncept för företagande och företagandet bland invandrare. Åtgärderna gäller bland annat sänkning av tröskeln för en ensamföretagare att anställa sin första arbetstagare, effektivare företags- och TE-tjänster, satsningar på innovationsverksamhet, bättre identifiering och tillvaratagande av invandrares kompetens, smidigare rekrytering av utländska experter och sporrande till självsysselsättning, bland annat genom att ta reda på vilka utvecklingsbehov det finns vad gäller systemet med utkomstskydd för arbetslösa.

Målet är att de nya åtgärderna och försöken inom paketet för företagande samt bakgrundsutredningarna och förberedelserna i anslutning till dem ska genomföras eller inledas under 2016–2017. Samtidigt är avsikten att en ständig beredskap att uppdatera eller rikta om åtgärderna i paketet ska hållas kvar. I det avseendet kan paketet för företagande ses som en process som ständigt ska uppdateras och utvärderas.

Syftet med utredningsprojektet är att

- Utvärdera hur åtgärderna och öppningarna inom helheten för stärkning av paketet för företagande fungerar, liksom deras effektivitet och ändamålsenlighet samt behovet av att rikta in dem noggrannare
- Utvärdera vilka nya åtgärder eller åtgärder som ersätter sådana som redan fastslagits som behövs för att stärka företagandet och sysselsättningen, med beaktande av nya ramar och utmaningar för företagandet och de allmänna utvecklingslinjerna i samhället
- Utvärdera i sin helhet hur de åtgärder inom spetsprojektet för konkurrenskraft som ska stärka företagandet och sysselsättningen fungerar samt om det finns behov av uppdatering och omriktning
- Lägga fram nya öppningar och frågeställningar som stärker företagandet samt utmana och vid behov provocera beslutsfattarna och dem som bereder åtgärder

Forskningsfrågor:

- Hur bör åtgärderna i paketet för företagande vidareutvecklas eller kopplas till andra politiska åtgärder?
- Beaktar åtgärderna i paketet för företagande i tillräcklig utsträckning de nuvarande utvecklingsriktningarna för företagandet liksom de nya utvecklingsriktningar som kan förutses?
- Vilka och hurdana nya öppningar behövs för att stärka företagandet, och i synnerhet mikroföretagandet?
- Är alla åtgärder motiverade i ljuset av de senaste forskningsuppgifterna? Innehåller dagens politiska åtgärder element som kan ifrågasättas vad gäller effekten eller som motverkar utvecklingen och som behöver riktas om eller slopas?

Kopplingar till genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Projektet stöder spetsprojektet "Konkurrenskraften stärks genom förbättrade förutsättningar för näringsliv och företagande", som ingår i det prioriterade området Sysselsättning och konkurrenskraft i regeringens handlingsplan.

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

- Framsynsanalys och bakgrundsteckning, inklusive metaanalys av befintliga data,
- Information som stöder genomförandet av strategin, inbegripet lägesbilder,
- Jämförelse av åtgärdsalternativ,

- Utvärdering av politiska åtgärder ex ante, ex post eller medan de pågår,
- Kostnadsanalyser

DELPROJEKT C: Utredning av arbetslöshetens vidare kostnader för samhället

Övre gräns för det disponibla anslaget: 100 000

Tidsplan: 04/2017–12/2018

Bakgrund till samt beskrivning och motivering av informationsbehovet:

De totala kostnaderna av arbetslösheten för den offentliga ekonomin och för hela samhällsekonomin är betydande. Kostnaderna för arbetslösheten började öka år 2009 och situationen har inte förbättrats särskilt mycket sedan dess.

Kostnaderna för arbetslösheten kan beräknas på flera olika sätt som snävare eller vidare begrepp, där man utgår från de direkta kostnaderna för utkomstskyddet för arbetslösa och dessutom kan beakta bland annat en aktiv arbetskraftspolitik, bostadsbidrag för arbetslösa, utkomststöd och i de vidaste begreppen även de förluster av skatteintäkter som arbetslösheten medför och det förlorade potentiella produktionsvärdet samt arbetsinsatsen. En granskning av de direkta kostnaderna för utkomstskyddet för arbetslösa är mest obestridlig.

Ofta granskas emellertid kostnaderna av arbetslösheten endast på momentnivå genom utgifterna för utkomstskyddet och kostnaderna för aktiveringsåtgärder, men förutom arbetskraftspolitiken och utgifterna för utkomstskyddet behöver även de verkliga nettoeffekterna samt skatteförlusterna och förlorad produktion beaktas ur ett vidare perspektiv.

Förutom statsfinanserna behöver man i helheten även ägna uppmärksamhet åt de indirekta kostnaderna samt kommunernas utgifter och andra offentliga utgifter. Arbetslösheten ökar de utgifter för sysselsättning som betalas av kommunerna, den direkta användningen av social- och hälsovårdstjänster och minskar privatkonsumtionen. Indirekt och på längre sikt ökar de offentliga utgifterna även på grund av förtidspensioneringar och andra sociala och hälsorelaterade konsekvenser (bl.a. sjukvårdskostnader och rehabilitering).

Samtidigt bör även TE-tjänsterna och deras kostnader och nytta beaktas i helheten. En bedömning av TE-tjänsternas kostnadsverkningsar bör ingå i arbetskraftspolitikens direkta och indirekta kostnader och besparingar för den offentliga ekonomin och för statsfinanserna i sin helhet, specificerat enligt klientgrupp.

Det har nästan inte gjorts några undersökningar om kostnadsverkningsarna av den aktiva arbetskraftspolitiken för den offentliga ekonomin. Rent allmänt kan det i alla fall uppskattas att arbetskraftspolitiska åtgärder är relativt effektiva på kort sikt. Effekten av arbetskraftspolitiken kan granskas med hjälp av kostnaderna för arbetslösheten, dess dynamik och effekterna av de arbetskraftspolitiska aktiveringsåtgärderna. Dessutom bör kostnaderna för det passiva skyddet på grund av

arbetslöshet (utkomstskydd för arbetslösa + bostadsbidrag och utkomststöd för arbetslösa) beaktas.

Bedömningarna av effekten av den aktiva arbetskraftspolitiken håller på att föråldras. Informationsunderlaget för en utvärderingsundersökning är mycket splittrat, eftersom undersökningarna om effekterna har koncentrerats på utvärdering av enskilda tjänster eller reformer. I synnerhet kostnadsverkningarna är svåra att utreda på ett exakt sätt på grund av det splittrade materialet. Till den del det finns utvärderingar stämmer forskningsresultaten om Finland ganska väl överens med den internationella forskningskunskapen. Våren 2017 färdigställs den heltäckande bedömning av TE-tjänsternas effekt på lång sikt som har startats som ett TEAS-projekt.

Förutom helhetsbilden är det också relevant att utreda de vidare kostnaderna av arbetslösheten i olika klientgrupper. Hur kostnaderna fördelas på särskilt unga, långtidsarbetslösa och invandrare är viktiga utgiftsposter, men det behövs också närmare uppgifter om till exempel äldre personer.

När det gäller utbildning tas inte grundläggande utbildning och yrkesinriktad utbildning med i denna undersökning, men vuxenutbildningen beaktas i fråga om arbetskraftsutbildning och frivillig utbildning för arbetslösa.

I takt med att resurserna krymper, arbetslösheten ökar och det behövs bättre allokering och högre effektivitet inom skötseln av sysselsättningen, behövs det mera kunskap om arbetslöshetens kostnader. Det finns emellertid inte tillräckligt med kunskap om arbetslöshetens kostnader vare sig ur ett helhetsperspektiv eller vad gäller enskilda grupper och individer, och därför behövs det en övergripande undersökning. Via kostnaderna är det också möjligt att granska nyttan av olika åtgärder (kostnadsverkningarna) och att bedöma vilka konsekvenser allokeringarna för aktiva och passiva utgifter har som helhet.

Resultatet av undersökningen ska vara en preliminär modell för hur allokeringen av resurser (aktiva och passiva åtgärder) kan underlättas med avseende på kostnader, nytta och effekt.

När det gäller material och metoder ska följande behov beaktas:

Det är fråga om statistisk analys till vilken uppgifter samlas in från bland annat statistikcentralens system för distansanvändning vad gäller arbetskraftspolitiken och från till exempel Folkpensionsanstaltens, Institutet för hälsa och välfärds, Arbetslöshetsförsäkringsfondens och Skatteförvaltningens statistik och budget (i synnerhet ANM:s, UKM:s och SHM:s huvudtitlar). Även kommunernas utgifter för arbetslösheten bör i möjligaste mån beaktas.

Vid insamlingen av material bör man så långt som möjligt sträva efter att kombinera informationen ur olika databaser så att till exempel ställningen på arbetsmarknaden efter stödperioden kan bedömas utifrån antalet dagar av sysselsättning eller arbetslöshet, de stöd som personen (eller hushållet) får och inkomstutvecklingen. Statistikcentralens system för distansanvändning gör det möjligt att med hjälp av personbeteckningen kombinera persondata med andra databaser.

Forskningsfrågor:

- Av vad består de vidare kostnaderna för arbetslösheten? Hurdana och hur stora är de direkta och indirekta kostnaderna av arbetslösheten ur ett helhetsperspektiv?
- Hur fördelar sig för de aktiva och passiva utgifterna för arbetslösheten?
- Vilka och hur stora är de övriga utgiftsposterna som arbetslösheten ger upphov till?
- Hurdana är kostnaderna av arbetslösheten för kommunerna inklusive andra offentliga utgifter?
- Hur fördelar sig kostnaderna på vissa grupper, såsom unga, långtidsarbetslösa och invandrare?
- Hur har kostnaderna utvecklats per år som helhet sett, för olika klientgrupper och på individnivå? Kan kostnaderna uppskattas ända från uppgifter på individnivå?
- Hur och hur mycket kompenserar ökad beskattning och produktion samt minskad användning av andra tjänster kostnaderna för effektiva och riktade aktiva åtgärder såväl som passivt skydd?
- Vilken nytta har den offentliga ekonomin och samhällsekonomin av en omallokering av kostnaderna för arbetslösheten? En hurdan modell kan man skapa till stöd för omallokeringen av resurser och för att öka kostnadseffektiviteten?

Kopplingar till genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Forskningen stöder genomförandet av de av regeringens spetsprojekt som hör till ANM:s ansvarsområde (bl.a. Arbetskraftsförvaltningen reformeras så att den stöder sysselsättningen, Bidragsfällor som utgör hinder för att ta emot arbete undanröjs och den strukturella arbetslösheten minskas, Konkurrenskraften stärks genom förbättrade förutsättningar för näringsliv och företagande) och med vilka målet är att spara på de offentliga resurserna och att främja en betoning på aktiveringsåtgärder när det gäller arbetskraftsförvaltningens resurser.

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

Utvärdering av politiska åtgärder

DELPROJEKT D. Effekten av skyddsdel i utkomstskyddet för arbetslösa på sysselsättningen

Övre gräns för det disponibla anslaget (€): 65 000

Tidsplan: 3/2017–6/2018

Bakgrund till samt beskrivning och motivering av informationsbehovet:

Bestämmelserna om skyddsdel i utkomstskyddet för arbetslösa trädde i kraft 2014 (RP 90/2013). Då infördes en skyddsdel på 300 euro vid jämkning av arbetslöshetsförmånen, vilket innebär att det är först när inkomsterna överskrider skyddsdel som de börjar minska på den arbetslöshetsförmån som ska betalas. Införandet av skyddsdel ingick i det strukturpolitiska program genom vilket man strävade efter att undanröja bidragsfällor som utgör hinder för att ta emot arbete och att göra det mera lönsamt att ta emot kortvariga arbeten. I forskningsprojektet ska det utredas med empiriska metoder hurdan effekt införandet av skyddsdel i arbetslöshetsförmånen har haft på sysselsättningen.

Skyddsdel torde sporra till att arbetstillfällen tas emot i och med att lönen för arbetet minskar förmånerna mindre än tidigare. När tröskeln för att ta emot arbete är lägre kan det också hjälpa vissa personer att komma in på arbetsmarknaden via korta arbetsperioder. Å andra sidan har det även framförts att skyddsdel bara flyttar bidragsfällorna till ett nytt ställe. Här avses de situationer där en person överväger om det lönar sig att arbeta heltid. I och med skyddsdel kan det bildas en grupp som använder sig av en kombination av deltidsarbete och arbetslöshetsförmån och för vilken det inte lönar sig att övergå från deltidsarbete eller snuttjobb till heltidsarbete.

Projektet ska ha som mål att utvärdera hurdana effekter på sysselsättningen och beteendet som lagändringen har gett upphov till. Projektet ska också producera kunskap om hur skyddsdel har utnyttjats på arbetsmarknaden. Under projektet ska det också utvärderas om skyddsdel begränsar vissa individers arbetsinsats till enbart deltidsarbete. Under forskningsprojektet utvärderas också konsekvenserna för arbetsgivarnas tillgång till arbetskraft. Detta är viktigt med tanke på bedömningen av skyddsdelens konsekvenser för arbetsmarknaden.

En sakkunniggrupp som bestod av tjänstemän från ANM, FM och SHM har utvärderat bidragsfällorna och lade i mars 2016 fram förslag om åtgärder för att undanröja dem. Tjänstemannagruppen bedömde behovet av att ändra nivån på skyddsdel, men på grund av de ytterligare konsekvenser och nya incitamentsproblem som skulle uppstå föreslog den inga ändringar i skyddsdel. Gruppen framförde att konsekvenserna av en reform av skyddsdel bör bedömas så snart som möjligt så att man får fram detaljerad information om bland annat konsekvenserna av dess inriktning.

Forskningsfrågor:

- Har skyddsdelens i utkomstskyddet för arbetslösa haft positiva konsekvenser för sysselsättningen och har den fungerat som en språngbräda till arbetsmarknaden?
- Hurdan effekt har skyddsdelens i utkomstskyddet för arbetslösa haft på övergången från deltidarbete och snuttjobb till heltidsarbete och incitamenten för detta?
- Har inkomstnivån och förmånsslaget betydelse för människors beteende?
- Vilka har haft nytta av skyddsdelens (inkomstnivå, förmånsslag, bransch, osv.) och hurdan effekt har skyddsdelens haft på förmånstagarens/hushållets inkomstbildning?
- Vilken effekt har ändringen haft på utbudet av arbetsinsatser och arbetsgivarnas tillgång till arbetskraft?

Kopplingar till genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Forskningsprojektet ansluter sig till genomförandet av spetsprojektet "Bidragsfällor som utgör hinder för att ta emot arbete undanröjs och den strukturella arbetslösheten minskas" under området Sysselsättning och konkurrenskraft i regeringsprogrammet.

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

- Utvärdering av politiska åtgärder medan de pågår och ex post,
- Kostnadsanalyser samt
- Jämförelse av åtgärdsalternativ

1.3 Utvärderingsundersökning och aktionsforskning om de regionala försöken med arbetskrafts- och företagservice

Övre gräns för det disponibla anslaget (€): 200 000

Tidsplan: 2/2017–11/2018

Bakgrund till samt beskrivning och motivering av informationsbehovet:

Genom de regionala försök med arbetskrafts- och företagservice som ska genomföras 2017–2018 eftersträvas en utveckling av servicehelheter som är kundorienterade, som höjer sysselsättningsgraden och som minskar arbetslösheten. Försöken ska stödja den landskapsmodell som ska införas 2019, där ansvaret för att ordna arbetskrafts- och företags servicen har överförs från den nuvarande TE-förvaltningen (staten) till landskapsförvaltningen, och servicen kan produceras i samarbete med kommunerna, privata aktörer och aktörer inom tredje sektorn. Målet med försöket är också att förnya verksamhetssätten och att utveckla innehållet i servicen så att den blir effektivare än nu.

Undersökningens huvuduppgift är att stödja utvecklingen av servicen och övergången till den nya modellen. Detta förutsätter att forskningsprojektet även stöder ett högkvalitativt genomförande av försöken, ömsesidigt lärande och att målen för försöken nås med hjälp av aktionsforskning och/eller utvecklande utvärdering. Avsikten är att man utifrån undersökningen ska få fram en bild av vilka av de verksamhetsmodeller som har prövats som det lönar sig att ta i bruk i mera omfattande skala år 2019. Detta inbegriper även information om eventuella behov av strukturella ändringar och ändringar i bestämmelserna som verkställandet kräver. Det har valts ut 9 försöksområden och i 3 av dessa görs det försök på landskapsnivå med en anordnare-producent-modell och i 6 av dem försök med en modell för produktion av kundorienterad service som genomförs i enskilda kommuner eller i områden med flera kommuner. Från huvudstadsområdet kan det dessutom ännu tas med ett försöksområde. Beslutet om de områden som valts ut finns på ANM:s webbplats. Innehållet i försöken ska preciseras tillsammans med försöksområdena hösten 2016.

Försöken är till innehållet, målgrupperna och prioriteringarna delvis olika. Vissa verksamhetsmodeller och tjänster kan prövas eller utvecklas i alla försök. För att det ska kunna genomföras högkvalitativa försök krävs det att försöken stöds i utformningen av arbetshypoteser, metoderna för genomförandet och fastställandet av milstolpar, vilket kan ske till exempel i form av möten som erbjuds dem som genomför försöket. Utvecklande utvärdering av försöken möjliggör respons redan medan försöket pågår och ömsesidig utveckling. För att kvaliteten på utvärderingen ska förbättras kan det också krävas att deltagarna randomiseras och att det utses jämförelsegrupper utanför försöken. Indikatoruppgifter om ett försök fås inte direkt från ett statistikprogram, utan om man till exempel vill få reda på kostnadsverkningarna krävs det att uppgifter sammanförs och analyseras. I försöket är det möjligt att avvika från lagstiftningen om offentlig arbetskrafts- och företagservice, utkomstskydd för arbetslösa, aktiv socialpolitik, uppgiftsutlämning, integration och möjligen även utbildning. Då innehållet i försöken och de ändringar i bestämmelserna som behövs har preciseras konkretiseras de perspektiv och forskningsfrågor som ska uppmärksammas i utvärderingen av för-

söket bland annat vad gäller bedömningen av konsekvenserna av ändrade bestämmelser.

Av leverantören önskas följande genomförandeformer och metoder:

- Etappvis utvärdering av resultat och processer med hjälp av ett verktyg för utvecklande utvärdering
- Forskningen stöder försöksområdena när försöken genomförs (i samarbete med SRK:s Försöksfunktion och Kommunförbundet)
- Forskningsmetoderna och tillvägagångssättet begränsas inte, men såväl kvantitativa som kvalitativa metoder ska användas i forskningen
- Det statistiska materialet vid ANM är till förfogande i forskningen. Statistiska uppgifter om utbetalda arbetslöshetsförmåner och utkomststöd på grund av arbetslöshet är till viss del till förfogande i forskningen (informationsbehovet specificeras)
- De som genomför försöken förväntas för egen del producera vissa av de uppgifter som behövs vid uppföljningen och utvärderingen (indikatoruppgifter, självutvärderingar, klargörs när innehållet preciserats).

I arbetet används deltagande metoder (t.ex. faciliterade verkstäder). Vid genomförandet utnyttjas följande TEAS-undersökningar: utredningen om arbetslöshetens vidare kostnader för samhället (statistisk undersökning) och utvärderingsundersökningen om ändringarna i lönesubventionen och startpengen, samt undersökningen om effekt, regionsystemet, klientorientering och kostnadseffektivitet i regionförvaltningsreformen (VAAKA).

Avsikten är att åtgärderna inom SHM:s spetsprojekt Vägar in i arbetslivet för partiellt arbetsföra (OTE) ska genomföras i delvis samma områden som de regionala försöken med sysselsättnings- och företagsamhetstjänster. Av de områden som har valts ut till försöken har en del meddelat intresse av att genomföra OTE-projekt.

Forskningsfrågor:

1. Utvärdering av förverkligandet av de mål som ställts för försöket, som utvärderingshelheter/granskningsperspektiv:
 - a) Utvecklandet av servicehelheter (ordnandet och produktionen av service – kritiska framgångsfaktorer bör identifieras i alla utvärderingshelheter/perspektiv)
 - Vilka av de verksamhetsmodeller som har prövats är sådana som det lönar sig att ta med i landskapsmodellen när man ska övergå till att använda dem i ett större område eller i hela landet?
 - Vilka/hurdana styrningsstrukturer behövs för servicestrukturen?
 - b) Nya arbetsplatser, ökad livskraft i kommunerna
 - Med vilka av åtgärderna/verksamhetssätten/tjänsterna i försöket kan man lyckas skapa nya arbetstillfällen och nytt företagande (antal, sektor, personalens storlek)?
 - Hur har man genom försöken lyckats främja en ökning i fråga om verk samma företag (med vilka

åtgärder, volymer)?

- Hur kan tillväxt, företagande och regionernas livskraft stödjas genom aktörernas tjänster?
- c) Servicehelheter för personkunder
- Vilken betydelse och vilket innehåll har kundorienteringen i de tjänster som erbjuds jämfört med tidigare?
 - Vilka av de åtgärder som prövats har minskat/kan minska de totala kostnaderna av arbetslösheten för den offentliga ekonomin? (Behov av att göra en kostnadsanalys av det arbetsmarknadsstöd och utkomststöd som betalats på grundval av arbetslöshet i försöksområdena.)
 - Hurdana behov av att utveckla kostnadsuppföljningen och uppföljningsindikatorerna framträder medan försöket pågår? (Med målet att minska de totala kostnaderna av arbetslösheten för den offentliga ekonomin)
- d) Deltagarnas erfarenheter
- Kunderfarenheter (t.ex. kundtillfredsställelse, kundens deltagande, förändringar i kundens handlingsätt)?
 - Erfarenheterna för dem som genomför försöket och nätverksparterna (det interna och externa nätverket)

2. Mervärdet av försöket:

- Vad kan man lära sig av försöket om vad som fungerar, och i anslutning till det, vilka delar av försöket kan tas i användning på bredare front (t.ex. i anslutning till kundorientering)?
- I vilken utsträckning har försöken lyckats i fråga om smidig utveckling och produktion av olika former av samhällelig nytta (inbegripet kundorientering)? I vilken utsträckning har man genom försöken lärt sig till exempel nya tillvägagångssätt, nya perspektiv, förutsättningar för genomförande? I vilken utsträckning har man lyckats samla de resurser som behövs för att sprida den nya erfarenheten (t.ex. nätverk, offentlighet, nya pengar)?

Kopplingar till genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Försöket utgör ett led i genomförandet av de spetsprojekt som ANM ansvarar för (Spetsprojekten Arbetskraftsförvaltningen reformeras så att den stöder sysselsättningen, Konkurrenskraften stärks genom förbättrade förutsättningar för näringsliv och företagande).

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

Utvärdering av politiska åtgärder

1.4 Invandrarna och innovationsekonomin

Övre gräns för det disponibla anslaget (€): 100 000

Tidsplan: 01/2017–12/2017

Bakgrund till samt beskrivning och motivering av informationsbehovet:

Syftet med utredningen är att få fram en heltäckande bild av de modeller som används i olika länder för att skapa tillväxt av den ökande immigrationen och människors rörlighet. Framför allt ska det klarläggas metoder för hur man kan dra nytta av invandrarnas kompetens- och innovationspotential samt internationella nätverk vid skapandet av tillväxt och nya arbetstillfällen i Finland. Målet är att klarlägga vilken effekt modellerna har på sysselsättningen för invandrare, stärkandet av företagandet och tillvaratagandet av kompetens när företag växer och internationaliseras.

Projektet stöder följande spetsprojekt och åtgärder inom regeringens prioriterade område Sysselsättning och konkurrenskraft:

Spetsprojekt 1. Konkurrenskraften stärks genom förbättrade förutsättningar för näringsliv och företagande, åtgärd 1: Företagens internationella tillväxt ska påskyndas genom en förnyelse av handlingsmodellen Team Finland

I projektet kartläggs de modeller och goda tillvägagångssätt som används i andra länder för att kanalisera invandrarnas kompetens till att stärka företagets tillväxt och internationalisering. I projektet undersöks det vilka verktyg som har använts för att dra nytta av invandrarnas kompetens och nätverk i företagets internationella affärsverksamhet. I projektet identifieras modeller där befintliga innovationsmiljöer, startup-sammanslutningar och professionella nätverk och sammanslutningar har öppnats för invandrare och där man stöder företagets och invandrarnas gemensamma utveckling. Bästa praxis kan i fortsättningen användas för att koppla invandrarna till verksamheten och tillväxtprogrammen inom Team Finland, så att invandrarnas kompetens kan kanaliseras till företagen på ett sådant sätt att den stärker näringslivet.

Åtgärd 6: Stärkning av paketet för företagande

Projektet gör en internationell kartläggning av god praxis för att identifiera invandrarnas potential för företagande och kopplingen av deras kompetens till företagets internationalisering. Projektet ska klarlägga god praxis i fråga om att locka internationella sakkunniga (talent attraction), bland annat praxisen vad gäller uppehållstillstånd för anställda hos startup-företag. Med hjälp av projektet får man fram de bästa modellerna för att stärka de finländska företagens möjligheter att tävla om utländska sakkunniga. Genom projektet får man fram modeller med hjälp av vilka man kan tillvarata invandrarnas potential för företagande.

Spetsprojekt 3. Lokala avtal främjas och hindren för sysselsättning undanröjs, åtgärd 9: Regeringen ska främja en arbetskraftsinvandring som stärker sysselsättningen och de offentliga finanserna,

förbättrar försörjningskvoten samt främjar en internationalisering av ekonomin i Finland

Projektet ska kartlägga god praxis för att locka internationella sakkunniga. Utifrån dessa modeller utvecklas sådana modeller för att locka internationella sakkunniga som passar det finländska samhället, så att de finländska företagen kan klara sig i den globala konkurrensen om sakkunniga.

Forskningsfrågor:

Hurdana modeller finns det i andra länder för följande frågor i anslutning till invandrare:

- snabb sysselsättning och stöd för detta med hjälp av utbildning
- utnyttjande av kompetens och kulturkännedom i företagens exportverksamhet
- koppling till processerna och tjänsterna för att främja innovationer
- tillgång till startup-sammanslutningar
- identifiering och erkännande av kompetens
- stöd för företagande
- utnyttjande av nätverk och kompetens för att locka till sig internationella investeringar
- utnyttjande av kompetens i utvecklingssamarbete
- sammanföring av internationella examensstuderande med närings- och innovationsverksamheten
- lockande av internationella sakkunniga

Hurdana modeller, nätverk och samarbetsformer finns det i regionerna och på riksnivå för att kanalisera invandrarnas kompetens så att den stöder företagets tillväxt och internationalisering?

Kopplingar till genomförandeplanen för regeringsprogrammet, statsrådets strategier och annan utrednings- och forskningsverksamhet:

Utredningen stöder i synnerhet spetsprojekt 1 och 3 under det prioriterade området Sysselsättning och konkurrenskraft.

Informationsproduktionens huvudsakliga former:

Metaanalys